

[Morten Lange.]

tioner, der er ret unge, og de er under en stadig strukturændring og i færd med at finde en rimelig afgrænsning. Jeg synes, det kunne være på sin plads her at nævne, at vi fra disse organisationers side ligefrem må udtrykke vor overordentlige respekt for, at de pågældende ministerier overhovedet kan finde ud af, hvad for en organisation der lige i øjeblikket er den, som efterhånden er vokset op til at blive forhandlingsmoden, for det kan ærlig talt være et noget broget billede. Ministerierne har vist en overordentlig tilpasningsevne, og havde man ikke vist den, tror jeg ikke, det var lykkedes at få nogle, skal vi sige individualistiske personer som dem, der tit findes i disse statsansatte grupper, til at slutte sig til disse forskellige organisationer. Det har for mig været opmuntrende at se, hvorledes staten har vist elasticitet på dette område. Det har vist, at staten har været interesseret i at forhandle med virkelig effektive partnere, som sikrede sig et mandat ved at føre rolige og fornuftige forhandlinger med sine arbejdsgivere.

Det er selvfølgelig et noget andet forhold på de områder, hvor staten har ansat eller beskæftiger folk inden for fagområder, som naturligt hører ind under Landsorganisationen De samvirkende Fagforbund. Her har vi helt andre forhold. De organisationer, man der forhandler med, er meget gamle organisationer — de fleste af dem er det da — og det kan godt være, at i hvert fald fra begyndelsen er de færreste af dem oprettet med det sigte, at de skulle forhandle med staten om noget som helst. Måske kan der også findes tilfælde, hvor disse organisationer har en noget stivnet grænsedragning, hvor der er kommet nye arbejdsformer eller nye ansættelsesforhold ind, eller hvor udviklingen i det hele taget har virket. Jeg er ikke i tvivl om, at den slags problemer opstår for en hvilken som helst organisationsstruktur og sikkert også for De samvirkende Fagforbund.

Den højtærede minister har naturligvis både reelt og formelt ret i, at i sådanne tilfælde må staten optage forhandlinger med den eksisterende organisation, det kan ikke være op til staten at sidde og vogte på, om en eller anden udvikling skulle være sket,

således at den hellere skulle give sig til at snakke med nogle andre. Det kan blive en, i hvert fald overordentlig speget sag, hvis ministerierne skal stilles sådan i forhandlingerne. Det er formentlig ligesådan, som det vist nok er for ægteskaber, i hvert fald for alle, der stiftes her i landet, at skal der ske en skilsmisse, som er offentligt respekteret, skal den ske reelt og ved retslig afgørelse, ikke blot ved, at man hører, at parterne vistnok er rendt fra hinanden. Det er ikke tilstrækkelig baggrund for, at der opstår et nyt retsforhold. Jeg må derfor sige, at sådan som den højtærede minister har stillet det op, må man acceptere det, det er en korrekt og rimelig fremgangsmåde. Men selv om det er korrekt og rimeligt, har det selvfølgelig også ligesom de nævnte ægteskabs-sager sin begrænsning, og det er måske dér, man kunne tage spørgsmålet op, om ikke det, som folketinget kunne gøre, nu sagen er bragt op for os, er ikke at vedtage en bombastisk dagsorden om, at det er frygteligt, at ministeren har opført sig, som han måske har gjort, eller om, at nu skal vi have organisationsfrihed her i landet eller noget som helst andet, men måske i al beskedenhed at give de ministre, der har forhandlinger af denne type, det ganske stilfærdige og besindige råd, at skal der føres forhandlinger på et eller andet område, hvor de har indtryk af, at de pågældende forhandlere har et mandat, der måske er blevet lidt for tyndt af en eller anden grund, om de så ikke kunne tage andre med sig til de forhandlinger.

Vi har noget her i landet, som hedder forhandlingsret; det er meget dubiøst, når nogen påberåber sig den; det er noget, man bærer frem fra tid til anden og siger, at det er en ganske særlig og ukrænkelig ret. Jeg har haft en ganske henrivende oplevelse med forhandlingsretten. Engang havde jeg repræsentationen for en organisation, som ikke havde noget i den retning. I den anledning tog jeg en telefon og ringede til en meget højtstående embedsmand i finansministeriet og spurgte, hvordan det lå, om vi ikke snart skulle have noget mere i løn. Det var et fornuftigt spørgsmål. Jeg fik til gengæld det modspørgsmål, om vi havde forhandlingsret fra vor organisation. Jeg sagde, nej, det tror jeg ikke vi har. Så fik jeg det svar, som